

KESKI-SUOMEN LIITTO

Viestinnällä vauhtia kuntien ilmastotyöhön!

Jenni Isopahkala 5.4.2023

1. **Mitä ilmastoviestintää?**
2. **Tietoa, toivoa ja huumoria**
3. **Dialogi: Luodaan yhteistä ymmärrystä**
4. **Tarinat viestinnän vauhdittajana**
5. **Viestintä pohjaa suunnitelmaan:
Vuosikello**

Mitä ilmastoviestintää?

- Tiedon lisääminen, vuorovaikutus, osallistaminen, sitouttaminen ja toimintaan innostaminen
- Arkisen toiminnan näkyväksi tekemistä ilmastonäkökulma huomioiden
- **Osa kunnan normaalia viestintää**
  - Sisäinen ja ulkoinen viestintä
  - Tulevaisuuden hyvinvointi
  - Lainsäädäntö
- Linkitys muuhun toimintaan
- Sanoituksella ja motivoinnilla on väliä!

Tietoa, toivoa...

- Vahvistetaan uskoa vaikutusmahdollisuuksiin tutkittuun tietoon perustuvalla ja toivoa luovalla "hyötypuheella"
  - **Pystyvyysuskomusten vahvistaminen Banduraa (1977) mukailleen:**
    - 1) onnistumiskokemusten tuottaminen
    - 2) itselle samankaltaisten ihmisten onnistumisten havainnointi
    - 3) lähipiirin kannustus
    - 4) myönteisten ajattelutapojen omaksuminen
- Autetaan viestinnällä tunnistamaan ilmastotekoja
- Luodaan luottamusta ilmastotavoitteiden saavuttamisesta sanoin ja kuvin, kerrotaan onnistumistarinoita
- Korostetaan ilmastotekojen moninaisia hyötyjä (ei uhrautumispuhetta tai pelonlietsontaa!)

(Pihkala ym. 2020; Vainio 2021)

...ja huumoria

- Vastapainoa raskaalle asialle
- Uusia näkökulmia
- Kritiikkiä "totuuksille"
- Toimii hyvin myös lapsille ja nuorille suunnatussa ilmastoviestinnässä
- Voi myös väaristellä ja pimittää oikeaa tietoa

Helsingin sanomat (HS) 20.2.2011

KESKI-SUOMEN LIITTO

Voima Kustannus -verkkosivut

Pikaporinat (5 min.)

Jaa muisto kunnan tai muun tahon mieleenpainuvasta ilmastoviestinnästä:

- Kuvaa muistamasi hetki tiiviisti
- Millaista visuaalisuutta ja/tai tarinallisuutta viestinnässä käytettiin?
- Millaisia tunteita viestintä herätti? Miksi?

Luodaan yhteistä ymmärrystä: Dialogisuus

- Viestintätapa, jossa osapuolet haluavat ymmärtää ja kunnioittaa toistensa näkemyksiä ja kokemuksia toistensa erilaisuudesta huolimatta, ja laajentaa yhteistä ymmärrystä.
- Edellyttää aktiivista ja empaattista kuuntelemista, avoimuutta, sekä keskinäistä kunnioitusta ja luottamusta.
- Osallistava ja avoin päätöksenteko tukee onnistumista.
- Salailu, epärehellisyys tai muut viestintäeettiset ongelmat tai kulttuurierojen haasteet voivat estää onnistumisen.

(Holm, Poutanen & Stähle 2018; Isaacs 1993; Pearce & Pearce 2004; Purhonen 2012)

Luodaan yhteistä ymmärrystä: Osallistava, vuorovaikutteinen viestintä

- Lisää avoimuutta ja luottamusta
- Lähidemokratia: koulutus, osallistava päätöksenteko, kyselyt
- **Ei tehdä vain osallistamisen vuoksi
→ avoin viestintä tuloksista ja niiden
hyödyntämisestä**

Luodaan yhteistä ymmärrystä: Arjen ilmastotekoja

Arjen ilmastotekoja ▶ Toista kaikki

Arjen ilmastotekoja:
Lähi ruokaa, kiitos!

Arjen ilmastotekoja:
Liikutaan pyörällä!

Arjen ilmastotekoja:
Sienestys ja marjastus

Arjen ilmastotekoja:
Energiaratkaisut

Arjen ilmastotekoja:
Korjausompelu

Arjen ilmastotekoja: Sähkön
tuntihinnan seuraaminen

Arjen ilmastotekoja ▶ Toista kaikki

Arjen ilmastotekoja: Sähkön
tuntihinnan seuraaminen

Arjen ilmastotekoja:
Kaasuauto

Arjen ilmastotekoja: Kukkia
pörräisille ja perhosille

Arjen ilmastotekoja: Villikalaa
läheltä

Arjen ilmastotekoja:
Kasvissyöjän kasvimiaa

Arjen ilmastotekoja:
Ilmalämpöpumppu ja takka

Pikaporinat (5 min.)

Keskustelkaa kunnan tai muun tahon mieleenpainuvasta osallistavasta viestinnästä:

- Kuvaa muistamasi kampanja
- Millaista osallistavaa viestintää ja vuorovaikutusta oli?
- Millaisia seurauksia kampanjasta tuli?

Tarinat viestinnän vauhdittajana

- Luemme, kuulemme, rakennamme ja jaamme jatkuvasti tarinoita.
- Tarinat herättävät tunteita, tunteet reaktioita ja reaktioista syntyy usein vuorovaikutusta. Siksi tarinat vaikuttavat usein voimakkaasti. Niillä saadaan myös ilmastoviestintä elämään.
- Tarinat ovat myös tekoja: tapa johtaa ja työskennellä; kuinka elämme viestimämme tarinamme todeksi myös ympäristössämme.

(Kalliomäki 2014; 2021)

Tarinoitaan!

1. Eteenpäin vievä / toivoa luova
2. Kielteinen / paikallaan junnaava

Tehtävä: Ilmastoviestinnän vuosikello

Tutustu ilmastoviestinnän vuosikelloon [Mirossa](#) (Salasana: 1lmast0!) ja suunnittelulomakkeeseen [Teamsissa](#). Pohdi, kuinka voit huomioida ilmastoviestinnän aiempaa paremmin tehtävissäsi ja laadi suunnitelma vuoden ajalle.

Linkkivinkkejä:

Ilmastoviestinnän askeleet, 2022:

<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2162-ilmastoviestinnan-askeleet>

Ilmastoviestintä kunnissa, 2021:

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Ilmastoviestint%C3%A4Kunnissa_final.pdf

Pieni opas kuntien ilmastoviestintään, 2020:

<https://keskisuomi.fi/wp-content/uploads/2020/11/B-208-Pieni-opas-kuntien-ilmastoviestintaan.pdf>

Climate Outreachin visuaalisen ilmastoviestinnän periaatteet:

<https://climatevisuals.org/evidence/> (Opas 1)

<https://climateoutreach.org/reports/climate-visuals-from-photos-to-video/> (Opas 2)

“Pelko ei kannusta toimimaan” – millaista olisi toivoa vahvistava ilmastoviestintä?, 2021:

<https://www.mustread.fi/artikkelit/pelko-ei-kannusta-toimimaan-millaista-olisi-toivoa-vahvistava-ilmastoviestinta/>

KESKI-SUOMEN LIITTO

Kiitos osallistumisesta!

Jäikö kysyttävää?

Jenni Isopahkala

viestintäasiantuntija

p. 040 640 1994

jenni.isopahkala@keskisuomi.fi

Kirjallisuus:

Andersen, S. 2021. Instagram. Saatavilla:

<https://www.instagram.com/sarahandersencomics/>. [Viitattu 6.3.2023]

Armstrong, A., Krasnmy, M. & Schuldt, P. 2018. Communicating Climate Change. A Guide for Educators. Cornell University Press.

Holm, R., Poutanen, P. & Ståhle, P. 2018. Mikä tekee dialogin: Dialogisen vuorovaikutuksen tunnuspiirteet ja edellytykset. Verkkojulkaisu 26.11.2018. Helsinki: Sitra. Saatavilla:

<https://www.sitra.fi/artikkelit/mika-tekee-dialogindialogisen-vuorovaikutuksen-tunnuspiirteet-ja-edellytykset/> [Viitattu 6.3.2023]

Isaacs, W. N. 1993. Taking flight: Dialogue, collective thinking, and organizational learning. Organizational Dynamics, 22 (2), 24–39. Mustread.fi

Jämsenius, H. 2022. Huumorin ja sarjakuvan hyödyntäminen nuorille suunnatussa ilmasto- ja ympäristöviestinnässä. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202205077806>. [Viitattu 6.3.2022]

Kalliomäki, A. 2014. Tarinallistaminen – Palvelukokemuksen punainen lanka. Talentum.

Kalliomäki, A. 2021. Näin tarinallistaminen menee varmasti pieleen. Verkkojulkaisu 15.9.2021. Bonfire.fi. Saatavilla: <https://bonfire.fi/nain-tarinallistaminen-menee-varmasti-pieleen/>. [Viitattu 10.3.2023]

Kirjallisuus:

- Lyytimäki J. 2018. Huumori ympäristönsuojelussa. SYKEN julkaisuja 3. Suomen ympäristökeskus. Saatavilla: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/234633>. [Viitattu 8.3.2023]
- Pearce, W. B. & Pearce, K. A. 2004. Taking a communication perspective on dialogue. Teoksessa Anderson, Baxter, R. L. A. & Cissna, K. N. (toim.) Dialogue: Theorizing differences in communication studies. Thousand Oaks, CA: SAGE, 39–56.
- Pihkala, P., Cantell, H. , Jylhä, K. M., Lyytimäki, J. , Paloniemi, R., Pulkka, A. & Ratinen, I. 2020. Ahdistuksen vai innostuksen ilmasto? Ilmastoviestinnän ja -kasvatuksen keinoja ilmastoahdistuksesta selviytymiseen. Julkaisussa Pekkarinen, E. & Tuukkanen, T. (toim.), Maapallon tulevaisuus ja lapsen oikeudet. Vuosikerta 2020, Lapsiasiavaltuutetun toimiston julkaisuja, Nro 4, Lapsiasiavaltuutetun toimisto, Jyväskylä, 153–171.
- Purhonen, P. 2012. Interpersonal Communication Competence and Collaborative Interaction in SME Internationalization, Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- They Can Talk Comics, 2022. Instagram. Saatavilla <https://www.instagram.com/theycantalkcomics/> [Viitattu 6.3.2023]
- Vainio, A. 2021. “Pelko ei kannusta toimimaan” – millaista olisi toivoa vahvistava ilmastoviestintä? Verkkojulkaisu 13.2.2021. Mustread.fi. Saatavilla: <https://www.mustread.fi/artikkelit/pelko-ei-kannusta-toimimaan-millaista-olisi-toivoa-vahvistava-ilmastoviestinta/>